

**Sprawozdanie z realizacji
„Powiatowego programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami
w Mieście Łodzi w latach 2014-2020” w 2019 roku.**

„Powiatowy program działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w Mieście Łodzi w latach 2014-2020”, zwany dalej Programem, został przyjęty uchwałą nr LXXXIII/1747/14 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 9 kwietnia 2014 roku.

Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz poprawa jakości ich życia poprzez zapewnienie im warunków do samodzielnego, pełnego i czynnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, a także kształtowanie pozytywnych postaw społecznych wobec tej grupy osób. Realizacji celu głównego służą cele szczegółowe: rehabilitacja zawodowa, rehabilitacja społeczna, edukacja, rozwój infrastruktury miasta zintegrowany z potrzebami osób z niepełnosprawnościami, pomoc społeczna oraz przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

Program jest realizowany przez szereg podmiotów, w tym: komórki organizacyjne Urzędu Miasta Łodzi, jednostki organizacyjne Miasta Łodzi (m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, Zarząd Dróg i Transportu), Łódzki Oddział Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi, MPK-Łódź sp. z o.o., organizacje pozarządowe prowadzące działalność na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Program zakłada działania w następujących obszarach:

- I. Rehabilitacja zawodowa.
- II. Rehabilitacja społeczna.
- III. Edukacja.
- IV. Rozwój infrastruktury Miasta zintegrowany z potrzebami osób z niepełnosprawnościami.
- V. Pomoc społeczna.
- VI. Przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnościami.

Realizację poszczególnych celów przedstawiono poniżej.

I. Rehabilitacja zawodowa.

Działania w obszarze rehabilitacji zawodowej prowadzone są przez Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi. Źródłem finansowania są w głównej mierze środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Celem działań podejmowanych w ramach rehabilitacji zawodowej jest ułatwienie osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania zatrudnienia oraz awansu zawodowego poprzez umożliwienie im korzystania z poradnictwa, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. W efekcie ma to doprowadzić do usamodzielnienia się osób niepełnosprawnych, dając im poczucie materialnej niezależności i społecznej użyteczności.

Zakres działań i wysokość wydatków w 2019 roku ujęto w poniższej tabeli.

Tab. 1. Rehabilitacja zawodowa – środki PFRON.

L.p.	Nazwa zadania	Wydatkowana kwota (zł)
1	Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych	1.745.133,29
2	Udzielanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.	1.563.532,25
3	Dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności.	0,00
4	Finansowanie kosztów szkolenia osób niepełnosprawnych.	51.412,00
5	Zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu	0,00
6	Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu.	61.620,25
	Razem	3.421.697,79

W wyniku działań prowadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi w 2019 r.:

- 33 osoby uzyskały środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (od 2014 roku łącznie 198 osób),
- zawarto 39 umów na zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, dla 36 osób (od 2014 roku łącznie 250 umów dla 256 osób),
- zawarto 6 umów na zorganizowanie szkoleń dla niepełnosprawnych osób bezrobotnych, w których wzięły udział 24 osoby,
- zawarto 7 umów na zorganizowanie staży dla 7 osób,

- 5 osób bezrobotnych uzyskało pracę po odbyciu staży (finansowanych ze środków innych niż PFRON),
- udzielono 40 porad zawodowych dla osób niepełnosprawnych,
- opracowano 1833 indywidualne plany działania,
- 10 osób skierowano do prac społecznie użytecznych,
- 13 osób zatrudniono w ramach prac interwencyjnych.

II. Rehabilitacja społeczna.

Celem rehabilitacji społecznej jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym poprzez m.in. wyrabianie zaradności osobistej i umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, pobudzanie aktywności społecznej, likwidację barier, w tym architektonicznych, transportowych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji oraz kształtowanie postaw i zachowań społecznych sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Wiele działań w tym zakresie prowadzonych jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi. Ich rodzaj i wysokość wydatkowanych środków obrazuje poniższa tabela.

Tab.2. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez MOPS w Łodzi.

L.p.	Rodzaj zadania	Kwota (zł)	Liczba beneficjentów
1	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	1.602.050,65	977 osób
2	Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	4.620.317,63	3454 osoby
3	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	99.062,82	20 organizacji pozarządowych (1709 uczestników)
4	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych,	767.276,65	79
5	Dofinansowanie do zakupu sprzętu umożliwiającego pokonywanie barier w komunikowaniu się i technicznych	385.050,87	424
6	Dofinansowanie kosztów tworzenie i działania warsztatów terapii zajęciowej	5.356.416,00	296
	Razem	12.830.174,62 zł	5250
	W tym:	12.254.796,30 zł	
	- PFRON		
	- budżet miasta Łodzi	575.378,32 zł	

W roku 2019 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi nadal realizował program „Aktywny samorząd”, adresowany do osób niepełnosprawnych. Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestniczenie osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym oraz w dostępie do edukacji. Program finansowany jest ze środków PFRON. Program był realizowany na przełomie roku 2019 / 2020 i zakończy się we wrześniu 2020 roku. Rodzaj finansowanych działań, wysokość wydatków oraz liczbę beneficjentów, wg stanu na dzień 27 stycznia 2020 roku, obrazuje tabela.

Tab. 3. Działania w ramach programu „Aktywny samorząd”.

	Nazwa zadania	Wnioski zrealizowane	Kwota wydatkowana (zł)
MODUŁ I Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową.			
C Likwidacja barier w poruszaniu się	<u>Zadanie 2:</u> pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	26	78.188,33
	<u>Zadanie 3:</u> pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości	9	388.425,35
	<u>Zadanie 4:</u> pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości)	1	4.200,00
	<u>Zadanie 5:</u> Pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego	14	66.412,50
D Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	Dofinansowanie opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu lub inną tego typu opiekę.	8	8.312,57

MODUŁ II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym:			
Dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym	1. Opłata za naukę (czesne) lub za przeprowadzenie przewodu doktorskiego wraz z dodatkiem na pokrycie kosztów kształcenia. 2. Dodatek na pokrycie kosztów kształcenia w przypadku znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.	142	343.789,67
	Razem moduł I i II	150	889.328,42

Inne działania w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych:

1. Orzekanie o niepełnosprawności.

Wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności zajmuje się Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Łodzi. W 2019 roku Zespół wydał:

- 1053 orzeczenia dot. osób do 16 roku życia,
- 10.085 orzeczeń dot. osób powyżej 16 roku życia.

2. Organizowanie otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych w zakresie zadań polegających na wspieraniu osób niepełnosprawnych w życiu codziennym, kulturze czy sporcie. W 2019 roku komórki organizacyjne Urzędu Miasta Łodzi przeprowadziły 12 konkursów, w których złożono 108 ofert, a 58 z nich przyjęto do realizacji. Współpraca z organizacjami pozarządowymi obejmowała także zlecanie realizacji zadań w trybie pozakonkursowym, tj. na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Łącznie zawarto umowy na kwotę 4.272.334,50 zł. Zawarte umowy obejmowały szeroki wachlarz działań, m.in. rehabilitację leczniczą, psychologiczną, wydarzenia sportowe i kulturalne, wydarzenia integracyjne, wydawanie wydawnictw popularyzujących działalność artystyczną osób niepełnosprawnych. Konkursy dotyczyły także prowadzenia środowiskowych domów samopomocy, realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, prowadzenia mieszkań chronionych.

III. Edukacja.

Zadania edukacji w zakresie działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami obejmują w szczególności:

- 1) wspieranie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w placówkach oświatowych;

- 2) organizowanie działań wspierających rodziny z małym niepełnosprawnym dzieckiem;
- 3) wspieranie integracji młodzieży niepełnosprawnej poprzez przygotowywanie uczniów do aktywnego samodzielnego poszukiwania pracy;
- 4) wspieranie współpracy placówek oświatowych z przedsiębiorcami;
- 5) organizowanie przedsięwzięć integracyjnych o charakterze artystycznym czy sportowym.

Tab. 4. Wspieranie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w placówkach oświatowych.

1	Liczba prowadzonych szkół i placówek specjalnych oraz szkół z klasami integracyjnymi	41
2	Liczba szkół ogólnodostępnych, w których uczą się uczniowie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	119
3	Liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego uczących się w szkołach ogólnodostępnych	378
4	Liczba uczniów niepełnosprawnych objętych kształceniem specjalnym / integracyjnym	3258

Ponadto w ramach realizacji powyższych zadań w 2019 roku:

- kontynuowano projekt „Sobota ze specjalistami”, w ramach którego w kolejne soboty, przy prowadzonych przez Miasto Łódź Zespołach Wczesnego Wspomagania Rozwoju odbywały się konsultacje specjalistyczne dla rodziców małych dzieci dotyczących prawidłowego rozwoju;
- 279 dzieci było objętych Wczesnym Wspomaganiem Rozwoju;
- 196 uczniów skorzystało z praktyk zawodowych;
- 64 absolwentów uczestniczyło w zajęciach i warsztatach dotyczących metod aktywnego poszukiwania pracy;
- zorganizowano 457 szkoleń, warsztatów i lekcji w placówkach oświatowych dotyczących zwiększania świadomości społecznej na temat niepełnosprawności i wspierania osób z niepełnosprawnościami; uczestniczyło w nich 900 osób.

IV. Rozwój infrastruktury miasta zintegrowany z potrzebami osób niepełnosprawnych.

Głównym celem działań w ramach tego celu jest stworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym dostęp do przestrzeni publicznej, a przez to udział w życiu społecznym. Realizowane są tutaj następujące zadania:

Likwidowanie barier architektonicznych.

1.1. Likwidowanie barier architektonicznych w dostępie do budynków Urzędu Miasta Łodzi i jednostek organizacyjnych Miasta.

1) obiekty nadzorowane przez Wydział Sportu UMŁ – MOSiR:

a) „Stawy Jana” przy ul. Rzgowskiej 247 – w 2019 roku przeprowadzono modernizację placu zabaw dla dzieci, który został powiększony o nowe urządzenia integracyjne i nawierzchnię bezpieczną pozwalającą na swobodne poruszanie się na wózku. Dodatkowo zapewniony jest dojazd samochodem do samego placu zabaw oraz utworzono utwardzony plac na którym można bezpiecznie wysadzić z samochodu osobę niepełnosprawną. Obecnie plac wyposażony jest w następujące urządzenia i zabawki integracyjne:

- karuzela integracyjna „Tola”, przeznaczona zarówno dla dzieci niepełnosprawnych, jak i swobodnie poruszających się. Została skonstruowana w taki sposób, aby mogły na nią w bezpieczny sposób wjechać dwa wózki inwalidzkie. Dodatkowo wyposażona jest w dwie ławeczki dla dzieci poruszających się samodzielnie.
- zestaw Kwiatki - element edukacyjny służący do porozumiewania się na odległość,
- piaskownica integracyjna - dzięki swojemu kształtowi i podwyższonej konstrukcji pozwala na bezproblemowy dojazd wózkiem inwalidzkim,
- tablica cymbałki - niewielkich rozmiarów wolnostojąca ścianka muzyczna wydająca dźwięki.

b) „Młynek” przy ul. Śląskiej 168 - na terenie placu zabaw dla dzieci zainstalowane zostały urządzenia i zabawki integracyjne, posadowione na bezpiecznej nawierzchni pozwalającej na swobodne poruszanie się na wózku:

- huśtawki posiadające dostosowane siedziska do potrzeb osób z dysfunkcjami (dzieci i dorosłych)
- koparka,
- wciągarka do piasku (wyposażona w jedno stanowisko dla osoby poruszającej się na wózku),
- karuzela integracyjna,
- huśtawka „bocianie gniazdo”.

2) obiekty nadzorowane przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UMŁ.

a) Miejskie Centrum Medyczne „Bałuty” - Przychodnia przy ul. Motylowej 4:

- poszerzenie otworów drzwiowych w ścianach działowych do wymaganej przepisami szerokości 90 cm,
- poszerzenie ciągów komunikacyjnych w celu uzyskania przestrzeni manewrowej dla wózków inwalidzkich,
- przebudowa 2 toalet (powiększenie, wyposażenie w stosowne udogodnienia).

b) Miejskie Centrum Medyczne „Górna”:

Przychodnia przy ul. Odrzańskiej 29:

- przebudowa pochylni zewnętrznych,
- wymiana drzwi na drzwi odpowiedniej szerokości,
- prace związane z przebudową części parteru na potrzeby przychodni POZ dla dzieci, które obejmowały m.in. wykonanie nowej toalety dla osób niepełnosprawnych.

Przychodnia przy ul. Tatrzańskiej 109

- w ramach prac związanych z poprawą stanu sanitarno-higienicznego części gabinetów lekarskich zostały wymienione stare drzwi na drzwi o odpowiedniej szerokości,
- wyremontowano toaletę dla osób niepełnosprawnych.

1.2. Likwidowanie barier architektonicznych w ramach prowadzonych zadań inwestycyjnych na modernizowanym układzie drogowym oraz w ramach prowadzonych zadań utrzymaniowych na remontowanych ciągach pieszych.

W ramach realizowanych projektów inwestycyjnych zostały wykonane następujące zakresy robót, likwidujące bariery architektoniczne dla osób z niepełnosprawnościami:

1.2.1. Obniżenie krawężników przy jezdniach oraz stosowanie płytek kierunkowych ze strukturą żebrową oraz ze strukturą wypustkową w ramach realizacji następujących inwestycji:

- 1) przebudowa układu drogowo-torowego w ul. Dąbrowskiego na odc. od al. Śmigłego Rydza do ul. Rzgowskiej;

- 2) budowa ul. Nowowęglowej w Łodzi na odc. od ul. Wierzbowej do ul. Kopcińskiego wraz z rozbudową skrzyżowania z ul. Kopcińskiego;
- 3) przebudowa ul. Antoniewskiej na odcinku od ul. Czechosłowackiej do ul. Lawinowej;
- 4) przebudowa ul. Przedwiośnie na odcinku od ul. Świetlanej do ul. Konarowej;
- 5) przebudowa ul. Woskowej na odcinku od ul. Wycieczkowej do ul. Taczanowskiego;
- 6) przebudowa chodnika przy ul. Cieszkowskiego 6;
- 7) przebudowa ul. Dennei i Pienistej;
- 8) rozbudowa ul. Krasińskiego na odcinku od ul. Raszyńskiej do ul. Powstańców Śląskich;
- 9) przebudowa ul. Giewont na odcinku od posesji nr 84 do pos. nr 92;
- 10) przebudowa ul. Minerskiej na odcinku od ul. Krakowskiej do ul. Krańcowej;
- 11) przebudowa ul. Tomaszowskiej od ronda z al. Ofiar Terroryzmu 11 Września do ul. Jędrzejowskiej wraz z budową ronda oraz z budową kanalizacji sanitarnej i przebudową (modernizacją) sieci wodociągowej;
- 12) przebudowa ul. Chałubińskiego na odcinku od ul. Tatarniczej do ul. Janosika;
- 13) przebudowa skrzyżowania ulic Stokowska, Tatarnicza, Chałubińskiego.

1.2.2. Obniżenie krawężników przy przejściach dla pieszych:

- 1) budowa chodnika w ul. Gajcego na odcinku ul. Szelburg-Zarembiny do ul. Rataja;
- 2) przebudowa ul. Dennei i ul. Pienistej;
- 3) przebudowa ul. Zarzewskiej na odcinku od ul. Kilińskiego do ul. Praskiej w zakresie budowy chodników, zjazdów i miejsc postojowych;
- 4) przebudowa ul. Opałowej na odcinku od ul. Eugeniusza do ul. Kolejowej;
- 5) przebudowa ul. Orkana;
- 6) przebudowa ul. Żwirowej na odcinku od ul. Śląskiej do ul. Żmichowskiej;
- 7) przebudowa ul. Przedwiośnie na odcinku od ul. Świetlanej do ul. Konarowej;
- 8) przebudowa ul. Woskowej na odcinku od ul. Wycieczkowej do ul. Taczanowskiego;
- 9) przebudowa ul. Sierpowej na odcinku od ul. Duńskiej do posesji nr 7/9;
- 10) przebudowa ul. Zawilcowej na odcinku od ul. Wałbrzyskiej do ul. Daliowej oraz skrzyżowania ulic Wałbrzyskiej i Zawilcowej;
- 11) przebudowa ul. Tulipanowej na odcinku od ul. Liliowej do ul. Mimozy;
- 12) przebudowa ulicy Giewont na odcinku od posesji nr 84 do pos. nr 92;
- 13) rozbudowa ulicy Krasińskiego na odcinku od ul. Raszyńskiej do ul. Powstańców Śląskich;
- 14) przebudowa ul. Bałtyckiej na odcinku od ul. Lotnej do ul. Szumnej;

- 15) przebudowa ul. Minerskiej na odcinku od ul. Krakowskiej do ul. Krańcowej;
- 16) nowe lampy i chodnik na ul. Granicznej;
- 17) przebudowa chodnika przy ul. Cieszkowskiego 6;
- 18) przebudowa skrzyżowania ulic Stokowska, Tatarnicza, Chałubińskiego;
- 19) przebudowa ul. Antoniewskiej na odcinku od ul. Czechosłowackiej do ul. Lawinowej.

1.2.3. Budowa pochylni do peronów tramwajowych dla niepełnosprawnych:

- w ramach przebudowy układu drogowo-torowego w ul. Dąbrowskiego na odcinku od al. Śmigłego Rydza do ul. Rzgowskiej.

1.2.4. Przebudowa/budowa peronów przystankowych:

- 1) w ramach układu drogowo-torowego w ul. Dąbrowskiego na odcinku od al. Śmigłego Rydza do ul. Rzgowskiej;
- 2) w ramach budowy ul. Nowowęglowej na odcinku od ul. Wierzbowej do ul. Kopcińskiego wraz z rozbudową skrzyżowania z ul. Kopcińskiego;
- 3) budowa chodnika w ul. Gajcego na odcinku ul. Szelburg-Zarembiny do ul. Rataja;
- 4) przebudowa ul. Dennej i Pienistej;
- 5) przebudowa ul. Zarzewskiej na odc. od ul. Kilińskiego do ul. Praskiej w zakresie budowy chodników, zjazdów i miejsc postojowych.

1.2.5. Montaż dźwiękowych sygnalizacji przy przejściach i skrzyżowaniach - wyposażenie sygnalizacji świetlnej w sygnały akustyczne, m.in. w przyciski umożliwiające lokalizację (naprowadzenie na urządzenie detekcyjne) dla osób niewidomych i niedowidzących wraz z możliwością rozpoznania przyjęcia zgłoszenia. Dodatkowo zastosowano sygnał akustyczny pozwalający na rozpoznanie nadawania światła zezwalającego na wejście na skrzyżowanie. Udogodnienia zastosowano w ramach wszystkich inwestycji realizowanych w 2019 roku w ramach przebudowy:

- 1) ul. Nowowęglowej na odcinku od ul. Wierzbowej do ul. Kopcińskiego wraz z rozbudową skrzyżowania z ul. Kopcińskiego;
- 2) układu drogowo-torowego w ul. Dąbrowskiego na odcinku od al. Śmigłego Rydza do ul. Rzgowskiej.

1.2.6. Wykorzystanie elementów infrastruktury drogowej pozwalających niewidomym odróżnić chodnik od ścieżki rowerowej:

- 1) przebudowa układu drogowo-torowego w ul. Dąbrowskiego na odcinku od al. Śmigłego Rydza do ul. Rzgowskiej,
- 2) w ramach budowy ul. Nowowęglowej na odcinku od ul. Wierzbowej do ul. Kopcińskiego wraz z rozbudową skrzyżowania z ul. Kopcińskiego.

1.2.7. Ponadto, w 2019 roku wyremontowano następujące ciągi piesze:

- 1) Remont chodnika wzdłuż ul. Pienistej (strona północna) na odcinku od ul. Obywatelskiej do wysokości osiedla "Nowe Polesie";
- 2) Zakup i montaż trzech ławek parkowych przed wejściem na teren siedziby Rady Osiedla Zdrowie – Mania, na ul. Solec od ul. Borowej w kierunku ul. Mania i na ul. Siewnej;
- 3) Remont chodnika wzdłuż ul. Biegunowej od ul. Filareckiej do ul. Krańcowej;
- 4) Remont chodnika wzdłuż ul. Jęczmiennej po stronie północno-zachodniej w kierunku ul. Borowej;
- 5) Remont chodników: ul. Kwiatowa (odc. ul. Rzepakowa - ul. Rabatkowa), ul. Bronowa (odc. ul. Złotno-ul. Lemieszowa), ul. Jagodnica (uzupełnienie na całej długości), ul. Czołgistów (odc. ul. Spadochroniarzy - ul. Fizylierów);
- 6) Zakup i montaż ławki parkowej przy ul. Biegunowej;
- 7) Remont ul. Burzliwej od ul. Falistej do ul. Sztormowej – frezowanie nawierzchni jezdni i położenie nowej warstwy bitumicznej;
- 8) Remont chodnika na ul. Wróblewskiego, strona nieparzysta na odcinku od wjazdu do posesji nr 39/41 do przejazdu kolejowego od strony Castoramy –
- 9) Remont chodnika na ul. Wileńskiej, strona parzysta na odcinku od al. Bandurskiego do ul. Retkińskiej;
- 10) Dodatkowa ławki na przystanku Gdańska-Struga (0199);
- 11) Dodatkowe ławki na przystanku Żeromskiego - szpital im. WAM (1519);
- 12) Ławki na przystankach przy ul. Drewnowskiej i ul. Solec;
- 13) Remont chodnika po stronie zachodniej ul. Łagiewnickiej na odcinku od ul. Wojska Polskiego do ul. Zawiszy;
- 14) Wymiana chodnika na zachodniej stronie ul. Sierakowskiego od ul. Wrześnieńskiej do wjazdu za nr 6 w kierunku północnym;
- 15) Wymiana chodnika na północnej stronie ul. Lutomierskiej od kamienicy przy ul. Kołodziejkiej 18 do wjazdu pod blok 81;
- 16) Remont chodnika i płyt ażurowych na ul. Lutomierskiej na wysokości nr 119 do ul. Sprawiedliwej.

- 17) Remont jezdni i chodników na ul. Pilicznej na odcinku od ul. Platynowej do ul. Warszawskiej;
- 18) Remont ulicy i chodników na ul. Litewskiej;
- 19) Remont gruntowego odcinka ul. Podbiałowej;
- 20) Remont gruntowego odcinka ul. Dereniowej;
- 21) Wykonanie nakładki asfaltowej na ul. Mrówczej;
- 22) Remont chodnika na ul. Jaskółczej;
- 23) Remont zatoki ziemnej na ul. Olsztyńskiej na wysokości wejścia do Przedszkola Miejskiego nr 153;
- 24) Remont chodnika na ul. Stolarskiej po stronie wschodniej od ul. Drewnowskiej w kierunku północnym;
- 25) Remont chodnika na ul. Urzędniczej po stronie zachodniej od budynku Medycyny Sądowej w kierunku południowym;
- 26) Remont chodnika na ul. Urzędniczej na terenie gminy przy krawężniku na wysokości nieruchomości ul. Urzędnicza 47;
- 27) Remont chodnika na ul. Ciesielskiej po stronie zachodniej na odcinku od ul. Ciesielskiej 14a w kierunku południowym do ul. Limanowskiego;
- 28) Remont chodnika przy ul. Piekarskiej od ul. Limanowskiego w kierunku północnym po obu stronach ulicy;
- 29) Remont chodnika po stronie zachodniej ul. Doły;
- 30) Wymiana chodnika na południowej stronie ul. Murarskiej od ul. Chopina do ul. Dzikiej;
- 31) Remont chodnika na ul. Jana od nr 8 do nr 12;
- 32) Wymiana chodnika na ul. Prusa dokończenie inwestycji z 2017 roku - odcinek ok. 100 metrów od ul. Prusa 4 do końca ulicy na wys. Gimnazjum nr 12;
- 33) Wymiana chodnika na południowej stronie ul. Murarskiej od ul. Kochanowskiego do wjazdu za nr 1;
- 34) Remont chodnika na ul. Murarskiej po stronie północnej od ul. Chopina do ul. Dzikiej;
- 35) Remont chodnika na ul. Urzędniczej po stronie zachodniej na wysokości bloku 63;
- 36) Remont chodnika na ul. Żeglarskiej;
- 37) Remont miejsc parkingowych wzdłuż drogi osiedlowej przy ul. Liściastej od nr 50a do nr 70;
- 38) Wykonanie dojazdów do przejść dla pieszych przy ul. Łagiewnickiej;
- 39) Remont chodnika na ul. Ks. Brzózki na wysokości nr 36;

- 40) Remont chodnika na ul. Rewolucji 1905 roku z ewentualną wymianą krawężników na odcinku od ul. Sterlinga do ul. Kamińskiego (strona północna ulicy);
- 41) Remont chodnika na ul. Długiej na odcinku od ul. Wyścigowej do ul. Kierunkowej;
- 42) Remont chodnika ul. Rzgowskiej od uliczki wyjazdowej z marketu Carrefour do bramy Kościoła Św. Wojciecha;
- 43) Remont chodnika na ul. Łaskowice;
- 44) Remont jezdni ul. Sportowa do nr 10;
- 45) Remont chodnika na ul. Woźniczej od ul. Rudzkiej do ul. Mierzyńskiego;
- 46) Remont chodnika na ul. Piwowskiej na odcinka od ul. Pańskiej – ul. Kwaterunkowej.
- 47) Remont chodnika wzdłuż ulicy Pustynnej na odcinku od ul. Rozległej do ul. Dobrzyńskiej;
- 48) Remont chodnika ul. Przedświt od Łazowskiego do numeru 37
- 49) Remont chodnika na ul. Przedświt od Pryncypalnej do ul. Osobliwej;
- 50) Remont chodnika na ul. Będzińskiej strona południowa od ogrodzenia MOPS do ul. Zaolziańskiej;
- 51) Remont chodnika na ul. Kosmonautów od nr 6 do ul. Zaolziańskiej strona południowa;
- 52) Remont chodników na terenie Osiedla Chojny Dąbrowa;
- 53) Remont nawierzchni ul. Jedwabniczej od ul. Kolumny do ul. Kopalnianej;
- 54) Utwardzenie ul. Letniskowej na odc. od ul. Skrajnej do ul. Świerszczyka;
- 55) Utwardzenie przystanków autobusowych przy zbiegu ulic Józefów/Bieszczadzka;
- 56) Remont chodnika na ul. Królewskiej strona prawa od ul. Strażackiej do ul. Michała oraz strona prawa - ul. Królewska od bloku Nr 3 (ul. Michała) do Nr 17/19;
- 57) Etap I, II i V remontu chodników ul. Chocianowicka/ul. Łaskowice;
- 58) Remont nawierzchni ul. Gościniec (odcinek od ul. Mozaikowej w kierunku ul. Bocznej);
- 59) Wykonanie remontu nawierzchni ul. Majowej metodą stabilizacji – kontynuacja;
- 60) Remont ul. Łukaszewskiej na odcinku od ul. Zjazdowej do ul. Nad Niemnem;
- 61) Kontynuacja remontu chodnika na ul. Nowej od ul. Nawrot do ul. Dobrej po zachodniej stronie;
- 62) Kontynuacja remontu chodnika na ul. Miedzianej od szkoły podstawowej nr 170 do ul. Wodnej (strona południowa);
- 63) Remont nawierzchni ul. Nery od ul. Józefiaka do autostrady A1;
- 64) Remont chodnika po stronie północnej ul. Zakładowej w rejonie skrzyżowania ul. Ziemowita oraz od nr 24 do ul. Książąt Polskich;
- 65) Kontynuacja – remont chodnika na ul. Sarniej po stronie wschodniej;
- 66) Remont jezdni Neonowej wzdłuż garaży umożliwiający dojazd do ul. Konstytucyjnej 44B;

- 67) Utwardzenie pobocza – stworzenie miejsc parkingowych na ul. A. Walentynowicz przy drodze prowadzącej do cmentarza w Andrzejowie;
- 68) Remont nawierzchni metodą powierzchniowego utrwalenia emulsją i grysem bazaltowym na odcinku ul. Chmurnej o nr 4, 4a, 4b, 4c, 6, 6a, 6b, 6c, 6d, 6e;
- 69) Dokończenie 40 m ul. Wodospadowej w tej samej technice wykonania;
- 70) Remont chodnika przy ul. Czechosłowackiej pomiędzy Oskardową i Edwarda na osiedlu Podgórze;
- 71) Wykonanie remontu chodnika w ul. Brzezińskiej od posesji nr 298 w kierunku wschodnim do granic Miasta;
- 72) Remont ul. Boya – Żeleńskiego, remont chodnika oraz nawierzchni jezdni na odc. ul. Obrońców Westerplatte – ul. Sporna;
- 73) Remont ul. Chłodnikowej – dokończenie remontu chodnika od nr 13 do 39a;
- 74) Remont ul. Wapiennej - remont nawierzchni nakładka i remont chodników na odcinku od ul. Długosza do ul. Drewnowskiej;
- 75) Remont ul. Liściastej, odcinek ul. Brukowa – al. Włókniarzy (remont nawierzchni jezdni);
- 76) Remont ul. Wileńskiej – remont chodnika po stronie południowej na odcinku od posesji nr 36 do ul. Retkińskiej wraz z wymianą krawężników, regulacją wysokościową istniejących zjazdów z docelowym wykonaniem nakładki w śladzie jezdni;
- 77) 80. Remont ul. Lechickiej - dokończenie inwestycji z 2018 roku od ul. Kujawskiej w stronę ul. Morgowej – kontynuacja;
- 78) ul. Widzewska – położenie nowych warstw bitumicznych (odc. ul. Milionowa – ul. Wiejska);
- 79) Remont Al. Wyszyńskiego – położenie nowych warstw bitumicznych (odc. al. Ks. Bp. Bandurskiego – ul. Retkińska);
- 80) Remont ul. Rzgowskiej – położenie nowych warstw bitumicznych (odc. ul. Kurczaki – ul. Króla W. Warneńczyka – jezdni wschodnia);
- 81) Remont al. Sikorskiego - położenie nowych warstw bitumicznych (odc. ul. Nastrojowa do ul. Helińskiego – jezdni północna).

W sumie wyremontowano **84** drogi. Wszystkie remonty realizowane są zgodnie z Łódzkim Standardem Dostępności.

2. Wynajem lokali mieszkalnych osobom niepełnosprawnym.

W 2019 roku wynajęto osobom niepełnosprawnym ze znacznym stopniem niepełnosprawności 4 lokale mieszkalne. Na liście oczekujących znajduje się 228 osób.

3. Likwidowanie barier w komunikacji zbiorowej i indywidualnej.

- 1) Przewóz osób niepełnosprawnych – usługa przewozowa na podstawie zlecenia w relacji „drzwi-drzwi”, wykonywana przez MPK-Łódź sp. z o.o. – Zakład Przewozu Osób Niepełnosprawnych. W 2019 roku przewieziono 87 256 pasażerów.
- 2) Wydawanie biletów specjalnych uprawniających do bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji publicznej w Łodzi – w 2019 roku wydano 3058 takich biletów.
- 3) Wydawanie abonamentów parkingowych dla osób niepełnosprawnych uprawniających do bezpłatnego korzystania z miejsca parkingowego w strefie płatnego parkowania - wydano 2591 abonamentów.
- 4) Wydawanie kart parkingowych.
Karty parkingowe, uprawniające osoby niepełnosprawne do niestosowania się do niektórych znaków drogowych dotyczących zakazu ruchu lub postoju, wydawane są przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Łodzi. W 2019 roku wydano 2606 kart dla osób fizycznych i 13 kart dla placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.
- 5) Wyznaczono 13 nowych miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami.

4. Łódzki standard dostępności.

W dniu 20 października 2017 roku zostało wydane zarządzenie Nr 7120/VII/17 Prezydenta Miasta Łodzi w sprawie wprowadzenia „Łódzkiego standardu dostępności”. Dokument zawiera zbiór podstawowych wytycznych, wynikających bezpośrednio lub pośrednio z obowiązujących przepisów prawa. Celem Standardu jest określenie podstawowych wytycznych decydujących o zapewnieniu warunków dostępności przestrzeni miejskiej, obiektów oraz ich otoczenia, środków komunikacji miejskiej, wydarzeń i usług w tym także usług cyfrowych oraz usprawnienie i podwyższenie poziomu koordynacji procesów projektowych i wykonawczych w zakresie zapewnienia dostępności miasta dla wszystkich mieszkańców. Zgodność ze Standardem inwestycji realizowanych w Łodzi podlega weryfikacji przez Zarząd Inwestycji Miejskich, Zarząd Dróg i Transportu oraz musi mieć

zatwierdzenie Rzecznika Osób Niepełnosprawnych działającego w Urzędzie Miasta Łodzi. W 2019 roku do zaopiniowania przez Rzecznika złożono 48 projektów.

5. Inne działania.

W 2019 roku, mając na celu zwiększanie dostępności przestrzeni publicznej dla osób z dysfunkcją wzroku, ze środków budżetu Miasta zakupiono kolejnych 43 urządzeń elektronicznych ułatwiających osobom niewidomym i słabowidzącym orientację przestrzenną. Urządzenia, tzw. znaczniki TOTUPOINT, umieszczono na słupach sygnalizacyjnych wzdłuż reprezentacyjnej części ulicy Piotrkowskiej oraz na peronach dworca autobusowego Łódź Fabryczna. Znaczniki TOTUPOINT emitują sygnały tonowe i komunikaty głosowe o lokalizacji, w której znajduje się użytkownik. Urządzenia współpracują z dedykowaną, bezpłatną, ogólnodostępną aplikacją mobilną dla systemów operacyjnych Android i iOS, która m.in. umożliwia aktywowanie urządzeń automatycznie lub na żądanie oraz prezentuje pobrane z urządzenia treści opisowe. Obecnie w Łodzi znaczniki znajdują się w 83 lokalizacjach, na budynkach instytucji i placówek istotnych dla załatwiania spraw przez mieszkańców - m.in. budynek główny UMŁ, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, niektóre podmioty lecznicze, niektóre instytucje kultury (Teatr Nowy, Teatr Muzyczny, EC1, Pałac Herbsta), Zarząd Dróg i Transportu, Miejski Zespół Orzekania o Niepełnosprawności, Łódzki Oddział Wojewódzki NFZ, siedziby niektórych organizacji pozarządowych (Łódzki Sejmik Osób Niepełnosprawnych, Szansa dla Niewidomych), urzędy skarbowe. Ta inicjatywa spotkała się z pozytywnym przyjęciem przez środowisko osób z niepełnosprawnością wzroku.

V. Pomoc społeczna.

Ponieważ osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny często znajdują się w trudnym położeniu materialnym, a ich potrzeby niejednokrotnie są zwiększone w stosunku do osób zdrowych, celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób potrzebujących. Główne zadania samorządu terytorialnego w tym obszarze to:

1. Prowadzenie domów pomocy społecznej, domów dziennego pobytu i innych placówek

- a) W 2019 roku w Łodzi funkcjonowało 15 **domów pomocy społecznej** o różnym profilu, z tego 13 domów prowadzonych przez Miasto Łódź i 2 domy prowadzone przez podmioty niepubliczne na zlecenie Miasta. Placówki te na koniec 2019 roku dysponowały łącznie liczbą 1991 miejsc. W ciągu całego roku w domach pomocy

społecznej przebywało rotacyjnie 2218 mieszkańców. Największą liczbą miejsc dysponują domy dla przewlekle somatycznie chorych (920) oraz dla przewlekle psychicznie chorych (275). Zapotrzebowanie na miejsca w domach opieki społecznej jest wysokie. Na miejsca, wg stanu na koniec 2019 roku, oczekiwały 642 osoby, z czego najwięcej osób (432) zainteresowanych jest pobytem w domu dla osób przewlekle somatycznie chorych.

- b) W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi funkcjonują także dwa **dziennie domy pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych**. Placówki te dysponują pulą 100 miejsc przeznaczonych dla osób upośledzonych umysłowo, z dziecięcym porażeniem mózgowym, zespołem Downa, cechami autystycznymi, często sprzężonymi z dysfunkcją ruchu czy epilepsją. W wyjątkowych sytuacjach i w miarę wolnych miejsc, dopuszczany był pobyt w Domach osób w wieku powyżej 35 roku życia. Domy zapewniają podopiecznym opiekę psychologiczną, terapeutyczną, wychowawczo-rehabilitacyjną, opartą na indywidualnych programach usprawniania.
- c) Od 2015 roku funkcjonuje w Łodzi pierwszy **Rodzinny Dom Pomocy**, z siedzibą przy ul. Edwarda 33. Dom przeznaczony jest dla 4 osób, wymagających wsparcia z powodu niepełnosprawności intelektualnej. Mieszkają w nim młode osoby, kończące edukację w ośrodkach szkolno-wychowawczych. W Domu towarzyszą im opiekunowie, którzy pomagają w codziennych czynnościach oraz prowadzą zajęcia terapeutyczno-rehabilitacyjne.
- d) Pomoc dla osób niepełnosprawnych udzielana jest także poprzez prowadzenie **środowiskowych domów samopomocy**. Domy takie świadczą usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. W 2019 roku w Łodzi funkcjonowało 5 środowiskowych domów samopomocy (w tym jeden z nich prowadzi filię dla osób z niepełnosprawnością sprzężoną i spektrum autyzmu), prowadzonych przez podmioty niepubliczne na zlecenie Miasta (Łódzkie Towarzystwo Alzheimerowskie, Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Łodzi, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Łodzi, Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi, ich Rodzin i Przyjaciół „Pomost”, Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych).

Placówki dysponowały łącznie pulą 245 miejsc i skorzystały z nich 292 osoby. Na miejsce w środowiskowych domach samopomocy oczekiwało 69 osób, w tym największą grupę (53 osoby) stanowili chorzy na chorobę Alzheimera.

Osoby, które oczekują na przyjęcie do środowiskowych domów samopomocy bądź takie domy opuściły, mogą korzystać ze wsparcia trzech Klubów Samopomocy. Prowadzą je Klub Lokalnej Integracji „Lonia”, Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych oraz stowarzyszenie „POMOST”. Kluby zapewniają wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w szczególności w zakresie aktywizacji, rehabilitacji i integracji społecznej przy współudziale, w miarę możliwości, rodziny uczestnika. Z usług Klubów skorzystało 116 osób.

2. Finansowanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.

- a) Osoby niepełnosprawne z powodu wieku lub choroby, będące podopiecznymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi, mogą korzystać z **usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych**, świadczonych w miejscu zamieszkania. Ta forma wsparcia obejmuje pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi opiekuńcze realizowane były w 2019 roku przez 6 podmiotów niepublicznych (Polski Czerwony Krzyż - Łódzki Zarząd Okręgowy, Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Łodzi, Zbór Kościoła Chrześcijan Baptystów, Fundacja Pomocy Niepełnosprawnym „Okaż Serce”, Stacja Opieki Środowiskowej Konwentu Bonifratrów w Łodzi oraz Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych). Z tej formy pomocy skorzystało 2957 osób, w wymiarze 653 921 godzin.
- b) Osobną kategorię stanowią **specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi**. W 2019 roku zadanie to było realizowane przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja” z siedzibą w Lublinie. Z usług opiekuńczych, w wymiarze 17 522 godzin, skorzystało 31 osób.

3. Prowadzenie mieszkań chronionych.

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą

pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych prowadzi mieszkania chronione dla mieszkańców Łodzi - osób z zaburzeniami psychicznymi w 5 lokalizacjach – w Łodzi przy ul. Zawiszy Czarnego 22, ul. Traktorowej 90 m. 34, ul. Krawieckiej 10 a-c, ul. Łagiewnickiej 102/116 oraz ul. Wojska Polskiego 136/138. Placówki te dysponują łącznie 40 miejscami. W 2019 roku korzystały z nich rotacyjnie 34 osoby chorujące psychicznie, a 4 osoby oczekiwały na miejsce.

4. Wypłata zasiłków i innych świadczeń pieniężnych.

1) Świadczenia pomocy społecznej udzielane są osobom potrzebującym w formie zasiłków pieniężnych (stałych, okresowych lub celowych) oraz w formie bezgotówkowej, jak np. pokrywanie kosztów posiłków.

Tab. 5. Zasiłki i pomoc bezgotówkowa z pomocy społecznej w 2019 roku.

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba beneficjentów	Kwota (zł)
1	Zasiłek stały	4689 osób	24.437.214,48
2	Zasiłek okresowy	9407 osób	19.248.553,18
3	Zasiłek celowy	14 947 osób	14.520.903,44
4	Zasiłek celowy na zakup posiłku	9990 osób 65 249 świadczeń	12.332.805,00
5	Posiłek	3739 osób / 472 693 posiłki	2.518.077,00
6	Razem		73.057.553,10

2) Osobom niepełnosprawnym:

- powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia,
- niepełnosprawnym dzieciom

przysługuje **zasiłek pielęgnacyjny** w wysokości 184,42 zł (od 1 listopada 2019 r. - 215,84 zł) w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

W 2019 roku wypłacono 151.263 takie świadczenia na łączną kwotę 28.561.294,00 zł.

3) Rodzice lub opiekunowie osób niepełnosprawnych, niezdolnych do samodzielnej egzystencji, którzy zrezygnowali lub nie podjęli pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad taką osobą, otrzymali 22.642 świadczenia pielęgnacyjne i 2632 specjalne zasiłki

opiekuńcze. Kwota przeznaczona na te świadczenia wyniosła odpowiednio 35.758.598 zł i 1.620.002 zł.

W poniższej tabeli przedstawiono kwoty wydatków na realizację celu V-Pomoc społeczna.

Tab.6. Wydatki w 2019 roku na pomoc społeczną.

L.p.	Zadanie/działanie	Kwota (zł)
1	Prowadzenie domów pomocy społecznej	92.522.380,09
2	Prowadzenie dziennych domów pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych	3.644.840,32
	Prowadzenie rodzinnego domu pomocy	115.200,00
3	Prowadzenie środowiskowych domów samopomocy	4.984.718,00
4	Działalność Klubów Samopomocy	504.720,00
5	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńczych	13.702.939,60
6	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	596.910,00
7	Prowadzenie mieszkań chronionych	500.000,00
8	Zasiłki i pomoc bezgotówkowa	73.057.553,10
9	Zasiłki pielęgnacyjne	28.561.294,00
10	Świadczenia dla opiekunów osób niesamodzielnych	37.378.600,00
	Razem	255.569.155,11

5. Inne działania.

5.1. W okresie od 1 października 2017 roku do 30 września 2019 roku Miasto Łódź realizowało projekt „Opiekuńcza Łódź”, na który otrzymano dofinansowanie w wysokości 4 937 608,40 zł ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Całkowita wartość zadania wynosiła 5.570.272,40 zł.

Projekt skierowany był do osób zależnych lub niesamodzielnych, w tym osób starszych lub z niepełnosprawnościami, oraz do ich rodzin i opiekunów faktycznych. Uczestnicy projektu uzyskują dostęp do takich form pomocy jak: wsparcie psychologa, asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, mieszkania wspomagane, rodzinny dom pomocy społecznej, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, wypożyczalnia sprzętu wspomagającego lub pielęgnacyjnego. Efektem projektu będzie zwiększenie samodzielności oraz zdolności do uczestniczenia w życiu społecznym, zawodowym i edukacyjnym osób zależnych lub niesamodzielnych, w następstwie umożliwiające ich opiekunom powrót na rynek pracy.

Założono objęcie wsparciem 592 osoby (w tym 422 osoby zależne / niesamodzielne i 170 opiekunów faktycznych).

Projekt był realizowany przez Miasto Łódź jako lidera, w partnerstwie z czterema organizacjami pozarządowymi. Realizowane były następujące usługi:

1) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi:

- poradnictwo specjalistyczne psychologiczne dla osób zależnych lub niesamodzielnych oraz ich rodzin i opiekunów faktycznych,
- praca socjalna.

2) Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych:

- Rodzinny Dom Pomocy dla 7 osób,
- mieszkania wspomagane dla 10 osób,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla 70 osób,

2) Fundacja Pomocy Niepełnosprawnym "Okaż Serce":

- usługi opiekuńcze dla 200 osób.

3) Stowarzyszenie Rodzin Działających na Rzecz Zdrowia Psychicznego "Dla Rodziny":

- Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej dla 24 osób chorujących psychicznie oraz dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

4) Łódzki Sejmik Osób Niepełnosprawnych:

- wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego.

5.2. W 2019 roku rozpoczęto realizację projektu „Łódzkie Centrum Wsparcia”, dofinansowywanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Projekt jest realizowany przez Łódzki Sejmik Osób Niepełnosprawnych jako lidera, w partnerstwie Miastem Łódź.

Celem projektu jest zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych ograniczających wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów. Projekt obejmuje:

- utworzenie domu dziennego pobytu dla 24 młodych niepełnosprawnych mieszkańców Łodzi,
- usługi opiekuńcze dla 60 osób,
- usługi asystenta osoby niepełnosprawnej dla 24 osób,
- usługi poradnictwa specjalistycznego dla 130 osób,
- zapewnienie posiłków z dowozem do domu dla 60 osób niesamodzielnych,
- wsparcie 100 osób z otoczenia osób niesamodzielnych i ich opiekunów faktycznych poprzez zapewnienie im specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i prawnego.

Projekt zakłada świadczenie usług w warunkach domowych i środowisku naturalnym osób objętych wsparciem, co pozwoli na częściową dezinstytucjonalizację pomocy

społecznej. Miasto Łódź zapewnia świadczenie usług specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i prawnego dla uczestników projektu.

Projekt będzie realizowany do 30 czerwca 2021 roku.

VI. Przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnościami.

Główne zadania w tym obszarze to:

1. Upowszechnianie wiedzy z dziedziny praw osób niepełnosprawnych.

Upowszechnianie wiedzy z dziedziny praw osób niepełnosprawnych jest zadaniem realizowanym przez Rzecznika Osób Niepełnosprawnych w Urzędzie Miasta Łodzi. W 2019 roku prowadzono w tym zakresie następujące działania:

- a) udzielanie indywidualnych informacji w zakresie ulg i uprawnień przysługujących osobom z niepełnosprawnościami - pisemnie, telefonicznie oraz bezpośrednio w siedzibie Urzędu udzielono ok. 7020 porad i informacji,
- b) wspieranie osób niepełnosprawnych w ich potrzebach i problemach, kierowanie do odpowiednich instytucji i organizacji pozarządowych, wskazywanie właściwego sposobu załatwienia sprawy, podejmowanie interwencji w sprawach indywidualnych,
- c) motywowanie osób zgłaszających się do Rzecznika do podjęcia aktywności zawodowej poprzez kierowanie do podmiotów zajmujących się aktywizacją zawodową osób z niepełnosprawnościami i polecanie usług: doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy, staży zawodowych oraz doradztwa prawnego, monitorowanie postępów klientów w tym zakresie,
- d) udział Rzecznika Osób Niepełnosprawnych w szeregu spotkań dla osób niepełnosprawnych nt. przysługujących uprawnień i ulg, w siedzibach organizacjach pozarządowych, oddziałach szpitalnych lub ośrodkach dla niepełnosprawnych,
- e) przeprowadzanie szkoleń i doradztwa dla pracowników innych komórek organizacyjnych UMŁ oraz instytucji zewnętrznych z zakresu spraw dot. niepełnosprawności (np. organizacje pozarządowe, szkoły wyższe i inne),
- f) współpraca i wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji ich działań (wsparcie merytoryczne, mediacje z władzami miasta w sprawach negocjowania lepszych warunków prowadzenia statutowej działalności, informowanie o możliwościach aplikowania o środki finansowe),
- g) doradztwo w zakresie zapewnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami wydarzeń organizowanych lub finansowanych z budżetu miasta Łodzi,

- h) zwiększenie dostępności informacji w mediach społecznościowych, prowadzenie fanpage i dwóch grup na Facebook'u: Niepełnosprawni Łodzianie oraz specjalnej grupy dla Głuchych _ DEAF – Łódź/Rzecznik Osób Niepełnosprawnych z bieżącymi informacjami, również w języku migowym,
- i) zwiększenie dostępności strony internetowej UMŁ dla osób głuchych – zlecenie tłumaczenia informacji istotnych dla osób niepełnosprawnych na język migowy,
- j) udział w organizacji IV Łódzkiego Regionalnego Konwentu Osób z Niepełnosprawnościami; konwent był okazją do dyskusji na tematy ważne dla łódzkiego środowiska osób z niepełnosprawnościami i wypracowania stosownych rekomendacji;
- k) przeprowadzenie, wspólnie z firmami Infosys Poland i Bonjour, kampanii parkingowej „Pełnosprawni, jazda stąd!!!”, zwracającej uwagę na zajmowanie miejsc parkingowych przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych przez osoby nieuprawnione
- l) wydano kolejną edycję informatorów dla osób z niepełnosprawnościami, które są wydawane klientom zgłaszającym się do Rzecznika Osób Niepełnosprawnych oraz dystrybuowane bezpośrednio do osób z niepełnosprawnościami poprzez przekazywanie organizacjom pozarządowym.

2. Wspieranie działań organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych.

W 2019 roku przeprowadzono dwa konkursy ofert dla organizacji pozarządowych w formie wsparcia realizacji zadań publicznych dotyczących działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- prowadzenia rehabilitacji leczniczej oraz rehabilitacji psychologicznej dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- prowadzenia działań w zakresie włączania społecznego, przeciwdziałania dyskryminacji i stygmatyzacji osób z różnymi niepełnosprawnościami, w tym m.in. prowadzenia zajęć rozwijających i podtrzymujących umiejętność samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami; organizowania imprez kulturalnych, w tym o charakterze integracyjnym, podnoszenie poziomu świadomości społecznej i rozwijanie wrażliwości na prawa osób niepełnosprawnych;

Spośród 34 złożonych ofert przyjęto do realizacji 18 zadań, na które przekazano łącznie 87.550,00 zł.

Ponadto zawarto 4 umowy z organizacjami pozarządowymi w trybie uproszczonym na realizację różnorodnych działań na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych, na łączną kwotę 25.140,00 zł.

3. Zapewnienie obsługi w UMŁ osób głuchych poprzez usługi tłumacza języka migowego.

W 2019 roku po raz kolejny realizowane było zadanie polegające na wspieraniu osób niesłyszących w kontaktach z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Łodzi i miejskimi jednostkami organizacyjnymi poprzez świadczenie usług tłumacza języka migowego. Wyboru realizatora zadania na lata 2018-2020 dokonano w trybie otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych. Wykonawcą jest Polski Związek Głuchych. Realizacja zadania polega na zapewnieniu dostępu do usług tłumacza języka migowego za pomocą aplikacji komputerowej dostępnej na specjalnie przygotowanych stanowiskach komputerowych w kilku lokalizacjach (m.in. budynki dawnych delegatur UMŁ, biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów, Centrum Świadczeń Socjalnych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi).

Usługa była wykonana 303 razy. Koszt realizacji zadania wynosił 49.999,70 zł.

4. Udział w procedurze wynajmowania lokali osobom niepełnosprawnym.

Jednym z zadań Rzecznika Osób Niepełnosprawnych jest opiniowanie wniosków o najem komunalnych lokali mieszkalnych osobom ze znacznym stopniem niepełnosprawności pod kątem dostosowania lokalu do uzasadnionych potrzeb osób niepełnosprawnych. W 2019 roku wydano 42 takie opinie.

5. Inne działania.

- 1) Realizacja projektu Łódzka Karta „Bez Barrier” i wydawanie Karty. Projekt skierowany jest do osób z niepełnosprawnością mieszkających na terenie Łodzi. Posiadacze Karty mogą korzystać z ofert, ulg, zniżek i promocji, które są przygotowane dla nich przez instytucje oraz firmy – partnerów projektu. Obecnie w projekcie uczestniczy 58 partnerów.
- 2) Współpraca z Łódzkim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych w zakresie organizacji cyklicznych, comiesięcznych spotkań dla osób niepełnosprawnych, obejmujących m.in. warsztaty plastyczno-muzyczne, zajęcia teatralne, warsztaty fotograficzne, zajęcia integracyjne itp.

- 3) Opracowanie założeń i koordynacja „Weekendu kultury bez barier”, podczas którego łódzkie instytucje kultury udostępniło swoje wydarzenia osobom z niepełnosprawnościami. W czasie tych wydarzeń zapewniono np. tłumacza Polskiego Języka Migowego, napisy, pętlę indukcyjną itp.
- 4) Zapewnienie możliwości skorzystania z wózków inwalidzkich przez osoby odwiedzające łódzkie cmentarze komunalne w dniu 1 listopada 2019 roku.
- 5) udział w organizacji obchodów Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych – w dniu 3 grudnia odbyła się konferencja w UMŁ poświęcona aktywizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami oraz uroczysta gala w Filharmonii Łódzkiej;
- 6) Współpraca z ZDiT i ZIM w zakresie opiniowania projektów architektoniczno-urbanistycznych pod kątem zgodności z „Łódzkim standardem dostępności”.

VII. Podsumowanie.

Doświadczenia z realizacji Programu w kolejnych latach pozwalają sformułować wnioski co do najważniejszych potrzeb i obszarów działań w zakresie realizacji Programu w kolejnych latach:

1. Ze względu na trendy demograficzne oraz w celu deinstytucjonalizacji opieki społecznej należy zwrócić uwagę na:
 - a) dalsze zwiększanie ilości i jakości usług opiekuńczych i asystenckich w domach dla osób niesamodzielnych (w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi, także przy wykorzystaniu środków zewnętrznych);
 - b) zwiększenie liczby miejsc w środowiskowych domach pomocy; zwiększenie liczby miejsc opieki wytchnieniowej;
 - c) stworzenie większej liczby lokali przeznaczonych na mieszkania chronione, przeznaczone dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności;
 - d) zapewnienie większej puli mieszkań komunalnych przeznaczonych dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności; lokale powinny być w dobrym stanie technicznym, wyposażone we wszystkie niezbędne instalacje i dostępne dla osób z różnego rodzaju dysfunkcjami,
 - e) zachęcanie organizacji pozarządowych i osób fizycznych do tworzenia Rodzinnych Domów Pomocy.
2. Rzecznik Osób Niepełnosprawnych będzie kontynuował działania związane z organizacją i uczestnictwem w spotkaniach z organizacjami społecznymi w terenie: w siedzibach organizacji pozarządowych, klubach osiedlowych, oddziałach dziennych

psychiatrycznych, środowiskowych domach samopomocy, warsztatach terapii zajęciowej itp.

3. Konieczne jest upowszechnianie wiedzy na temat wymagań „Łódzkiego standardu dostępności” wśród urzędników i organizacji pozarządowych.
4. Wskazana jest kontynuacja wsparcia finansowego dla organizacji pozarządowych, szczególnie w zakresie prowadzenia przez nie rehabilitacji leczniczej i psychologicznej dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz zajęć rozwijających i podtrzymujących umiejętność samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych.
5. W celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami istotne jest wspieranie, organizowanie i promowanie działań o charakterze kulturalnym z zachowaniem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (tłumacz języka migowego, pętla indukcyjna, audiodeskrypcja).
6. W ramach aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych należy zachęcać pracodawców do zwiększania liczby miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami, szczególnie w sektorze administracji publicznej.
7. Szczególną uwagę należy zwrócić na wdrożenie zapisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (utworzenie Zespołu ds. Dostępności, dokonanie audytu wewnętrznego, przeszkolenie członków Zespołu).

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Zdrowia
i Spraw Społecznych
dr Iwona Iwanicka

DYREKTOR
DEPARTAMENTU POLITYKI SPOŁECZNEJ

Robert Kowalik

Pierwszy Wiceprezydent
Miasta Łodzi

Wojciech Rosicki